

LIETUVIŲ KALBOS IR LITERATŪROS VALSTYBINIO BRANDOS EGZAMINO MOKINIŲ PASIEKIMŲ LYGIŲ APRAŠAS

PATENKINAMAS LYGIS	PAGRINDINIS LYGIS	AUKŠTESNYSIS LYGIS
I. A. LITERATŪRINIO RAŠINIO TURINIO VERTINIMAS		
1. Temos plėtotė ir gilioji teksto struktūra		
<p>Tema menkai suvokta (negebama išskirti jos aspektų). Pagrindinė mintis nepakankamai aiški.</p> <p>Pasirinktas tik vienas privalomas kūrinys, antras kūrinys nepasirinktas / pasirinktas netinkamai / tik paminėtas, toliau neanalizuojamas.</p> <p>Rašinio įžanga / išvados turi trūkumų.</p>	<p>Tema pakankamai suvokta (pakankamai motyvuotai išskirti jos aspektai, tačiau aspektų nuoseklumo ne visada paisoma). Pagrindinė mintis pakankamai aiški.</p> <p>Remiamasi ir antru kūriniu, tačiau kūriniai nesiejami¹.</p> <p>Pasirinkta tinkama struktūra turiniui perteikti.</p> <p>Įžanga iš dalies tinkama. Išvados iš dalies pagrįstos.</p>	<p>Tema puikiai suvokta (plėtojama tiksliai ir taikliai, išskiriant esminius jos aspektus, atskleidžiant jų sąsajas). Pagrindinė mintis aiškiai suformuluota.</p> <p>Su privalomu kūriniu itin gerai susietas¹ antrasis kūrinys papildo privalomo kūrinio analizę, padeda išplėtoti temą.</p> <p>Pasirinkta tinkama struktūra turiniui perteikti. Įžanga kryptinga. Išvados pagrįstos.</p>
2. Kūrinio interpretavimas ir rėmimasis kontekstu		
<p>Pagrindinis kūrinys duota tema interpretuojamas paviršutiniškai (kūrinys ne visai suprastas / primityviai interpretuojamas jo prasmės).</p> <p>Analizės yra tik užuominos / didžiojoje darbo dalyje perpasakojamas siužetas.</p> <p>Kontekstu² remiamasi netinkamai / nesiremiam.</p> <p>Ne visada tinkamai vartojamos (jei vartojamos) literatūrologijos sąvokos.</p>	<p>Pagrindinis kūrinys duota tema interpretuojamas pakankamai (atskleidžiamos akivaizdžios kūrinio reikšmės).</p> <p>Analizė iš esmės tinkama. Apibendrinama, vertinama.</p> <p>Pakankamai tikslingai remiamasi kontekstu².</p> <p>Iš esmės tinkamai vartojamos literatūrologijos sąvokos / vienas kitas neesminis trūkumas.</p>	<p>Pagrindinio kūrinio interpretavimas duota tema puikus (atskleidžiantis ne tik akivaizdžias, bet ir subtilias kūrinio reikšmes).</p> <p>Analizė įžvalgi, įtikinama ir išsami, atskleistas meninis kūrinio savitumas. Visas darbas rodo puikius gebėjimus interpretuoti, apibendrinti, vertinti.</p> <p>Tikslingai ir tinkamai remiamasi kontekstu².</p> <p>Atskleidžiamas literatūrinis (kultūrinis) išprusimas.</p> <p>Tinkamai vartojamos literatūrologijos sąvokos.</p>

¹ **Kūriniai siejami** teminiu ir / ar probleminiu, ir / ar idėjų, ir / ar įvaizdžių, motyvų, ir / ar meniniu ar kitais aspektais.

² **Kontekstas** (*čia*) – kultūrinis istorinis ir / ar biografinis.

I. B. SAMPROTAVIMO RAŠINIO TURINIO VERTINIMAS

1. Problemos supratimas ir gilioji teksto struktūra

Tema iš dalies suprasta, bandoma plėtoti; problema neaptarta. / Trūksta aiškumo. Rašinio įžanga / išvados turi trūkumų.	Tema, problema pakankamai gerai aptartos, tezė / pagrindinė išvada aiški. Ne visai nuosekliai / ne visi išskirti problemos aspektai išnagrinėti. Pasirinkta tinkama struktūra turiniui perteikti. Įžanga iš dalies tinkama. Išvados iš dalies pagrįstos.	Tema, problema puikiai aptartos, tezė / pagrindinė išvada aiškiai suformuluota. Kryptingai ir nuosekliai išnagrinėti svarbiausi problemos aspektai ir jų sąsajos. Pasirinkta tinkama struktūra turiniui perteikti. Įžanga kryptinga. Išvados pagrįstos, apibendrinančios.
---	---	--

2. Argumentavimas. Rėmimasis privalomu kūriniu ir kontekstu

Rašančiojo požiūris neaiškus; yra bandymų remtis literatūriniais ³ ir / ar kultūriniais ⁴ pavyzdžiais, ir / ar asmenine patirtimi ⁵ . Samprotavimas paviršutiniškas, daug nereikalingų smulkmenų, nukrypimų. Vyrauja bendro pobūdžio aiškinimas. Remiamasi vieno iš nurodytų programinių autorių kūriniu (kūriniais), tačiau ne visai tinkamai. Kūrinio medžiaga neaiškiai siejama su tema. Netikslingai remiamasi / nesiremiama kontekstu ⁶ .	Rašančiojo požiūris pakankamai aiškus, iš dalies pagrįstas literatūriniais ³ ir / ar kultūriniais ⁴ pavyzdžiais; gali būti remiamasi ir asmenine patirtimi ⁵ . Visi argumentai tinkami, bet ne visi svarūs. Trūksta prasminių akcentų / kartais samprotaujama abstrakčiai. Tezė iš esmės įrodyta. Pakankamai tikslingai remiamasi vieno iš nurodytų programinių autorių kūriniu (kūriniais). Teiginiai tinkamai paremiami kūriniu, tai neprieštarauja jo prasmei. Ne visada pagrįstai remiamasi kontekstu ⁶ .	Rašančiojo požiūris aiškus, įtikinamas, esmingai pagrįstas literatūriniais ³ ir / arba kultūriniais ⁴ pavyzdžiais; gali būti remiamasi ir asmenine patirtimi ⁵ . Kur dera, pristatomas kitoks požiūris ir su juo polemizuojama, ieškoma tiesos. Argumentai tinkami, svarūs ir įtaigūs. Visas tekstas rodo puikius gebėjimus analizuoti ir apibendrinti. Tezė įrodyta. Tikslingai ir tinkamai remiamasi vieno iš nurodytų programinių autorių kūriniu (kūriniais). Pagrįstai remiamasi kontekstu ⁶ . Atskleidžiamas literatūrinis (kultūrinis) išprusimas.
--	---	--

³ **Literatūriniai pavyzdžiai** – kūrinio problematikos ir / ar idėjų, ir / ar veikėjo charakterio, ir / ar meninės raiškos ar kiti.

⁴ **Kultūriniai pavyzdžiai** – istorinis ir / ar biografinis, ir / ar laikotarpio reiškinių ir / ar idėjų ar kiti.

⁵ **Asmeninė patirtis** – kultūrinė, visuomeninė, emocinė rašinio autoriaus patirtis (*neprivaloma*).

⁶ **Kontekstas** (*čia*) – kultūrinis istorinis ir / ar biografinis, ir / ar teminis.

II. KALBOS TAISYKLINGUMAS		
1. Kalbos vartojimas (gramatika, leksika)		
Bendrinė lietuvių kalba vartojama tik iš dalies tinkamai ir taisyklingai.	Bendrinė lietuvių kalba vartojama daugiausia tinkamai ir taisyklingai. Pasitaiko viena kita gramatikos ir / ar leksikos klaida.	Bendrinės lietuvių kalbos gramatinės formos ir konstrukcijos vartojamos tinkamai ir taisyklingai. Laikomasi bendrinės lietuvių kalbos leksikos normų.
2. Raštingumas (rašyba ir skyryba)		
Tekste yra ne tik <i>atlikties</i> , bet ir <i>kompetencijos</i> klaidų, kurios kenkia teksto aiškumui.	Tekste kai kur pasitaiko <i>atlikties</i> klaidų, yra viena kita <i>kompetencijos</i> klaida.	Tekstas parašytas be klaidų, gali pasitaikyti tik vienas kitas nedidelis trūkumas (<i>riktas</i> arba neabejotina <i>atlikties</i> klaida).
III. TEKSTO RAIŠKA		
1. Logika, stilius. Žodyno turtingumas, sintaksinės sandaros įvairumas		
Raiška ne visada atitinka rašymo situaciją ir žanrą. Rašoma neaiškiai. Dėl stiliaus trūkumų ir / ar logikos klaidų kartais reikia pastangų tekstui suprasti. Leksika ne visada tinkama. Minčių santykiams išreikšti retai vartojamos įvairesnės sintaksinės struktūros.	Raiška iš esmės atitinka rašymo situaciją ir žanrą. Rašoma aiškiai, tiksliai. Yra keletas stiliaus trūkumų, bet logikos klaidų išvengiama. Leksika iš esmės tinkama. Minčių santykiams išreikšti tinkamai vartojamos įvairios sintaksinės struktūros.	Raiška atitinka rašymo situaciją ir žanrą. Visas tekstas stilistiškai vientisas. Rašoma aiškiai, sklandžiai, tiksliai, logiškai. Gali pasitaikyti vienas kitas stiliaus trūkumas. Leksika tinkama ir efektyvi. Minčių santykiams išreikšti tinkamai ir tiksliai vartojamos įvairios sintaksinės struktūros.
2. Formalioji teksto struktūra		
Tekstas nepakankamai organizuotas, struktūrinių dalių proporcijos netinkamos. Skaidymas pastraipomis nepagrįstas / yra keletas nemotyvuotų minties šuolių ir / ar nereikalingų pasikartojimų.	Tekstas formaliai organizuotas, struktūrinių dalių proporcijos ne visai tinkamos. Skaidymas pastraipomis ne visada pagrįstas / yra vienas kitas nemotyvuotas minties šuolis ir / ar nereikalingas pasikartojimas.	Tekstas subtiliai organizuotas, struktūrinių dalių proporcijos tinkamos. Skaidymas pastraipomis pagrįstas; nėra nemotyvuotų minties šuolių, nereikalingų pasikartojimų.